

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3349/2020. (VIII. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék Bpkf.285/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. S. Horváth Ákos ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Győri Törvényszék Bpkf.285/2019/4. számú végzése, továbbá a Győri Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja Bv.953/2018/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó kártalanítási kérelmet terjesztett elő alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2017. február 16. napján. Kártalanítási kérelmében a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben, a Váci Fegyház és Börtönben, a Balassagyarmati Fegyház és Börtönben, a Márianosztrai Fegyház és Börtönben, a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben és a Budapesti Fegyház és Börtönben 2012. szeptember 25. és 2017. június 12. napja közötti fogvatartási időszakot jelölte meg.
- [3] A Győri Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja indítványozó kérelmét részben megalapozottnak találta, és a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben 2015. november 16. – 2015. november 23. napja közötti időtartamra (8 nap), valamint a Budapesti Fegyház és Börtönben 2015. december 1. és 2017. február 16. napja között fogvatartásban töltött időtartamból 401 nap, mindösszesen 409 nap vonatkozásában az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 490 800 Ft kártalanítási összeget állapított meg. Ezt meghaladóan az indítványozó kártalanítási igényét elutasította. Végzésében rögzítette, hogy indítványozó az Emberi Jogok Európai Bíróságához (a továbbiakban: EJEB) 2014. április 30. napján kérelmet nyújtott be, az EJEB azonban ennek alapján nem kötelezte az államot sérelemdíj megfizetésére.
- [4] Az indítványozó fellebbezése folytán a másodfokon eljáró Győri Törvényszék az elsőfokú döntést végzésével megváltoztatta, a Budapesti Fegyház és Börtönben töltött időtartamból 273 napot illetően az egy napra eső összeget felemelte, ezzel indítványozó részére összesen 572 700 Ft-ban határozta meg a kártalanítás összegét.
- [5] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, miszerint a 2015. május 26. napját megelőző időtartamra a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10/A. § (4) bekezdésében írt elévülési időre figyelemmel indítványozó kártalanítási igény előterjesztésére nem volt jogosult, mivel „2015. május 26. napján megszűnt az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény, ugyanis 30 napot meghaladóan, 2015. május 26. és 2015. november 15. napja közötti időszakban biztosítva volt számára” a jogszabályban egy főre előírt mozgástér.
- [6] Megvizsgálta a törvényszék az indítványozó EJEB-hez benyújtott kérelmére való hivatkozását is, és megállapította, hogy az indítványozó ezen kérelmét a kártalanítási igényének érvényesítésénél azért nem lehet figyelembe venni, mert a „Bv. tv. 436. § (10) bekezdés b) pontja kizárólag abban az esetben tette lehetővé a kártalanítási igény érvényesítését a 2016. évet megelőzően megszűnt alapjogsérelemek miatt, amennyiben az érintett elítélt” az EJEB-nél „az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt a Bv. tv. módosításának hatályba lépését megelőzően eljárást kezdeményezett”. Az indítványozó jelen esetben azonban nem az alapvető joga-

kat sértő elhelyezési körülmények miatt fordult az EJB-hez, hanem az eljárás elhúzódsát és az ítélet érdemi rendelkezéseit sérelmezte.

- [7] 1.2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, állítása szerint a végzések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében biztosított jogállamiság elvéből a jogbiztonság alkotmányos követelményén keresztül levezetett visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, valamint ezzel közvetlen ok-okozati összefüggésben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakat.
- [8] Az indítványozó előadta, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elve sérült, a támadott végzések a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütköztek, mert – összhangban a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdésében foglaltakkal – jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat magatartást jogellenessé.
- [9] A másodfokú bíróság végzése rögzíti, hogy mivel az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények 2015. május 26. és 2015. november 15. napja között megszakadtak, a Bv. tv. 10/A. § (4) bekezdés értelmében kártalanítási igényt az ezt megelőző fogvatartásban töltött időtartamra nem érvényesíthet. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság ezzel olyan körülményt értékelt a terhére, amely kötelezettség nem is terhelte, mivel a Bv. tv. 10/A. §-a csak 2017. január 1. napján lépett hatályba, továbbá a másodfokú bíróság alaptörvény-ellenesen hagyta figyelmen kívül a szabadságvesztési elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet szabályait.
- [10] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését illetően indokolást nem terjesztett elő.
- [11] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, továbbá az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. § (1) bekezdésének megfelelően határidőben előterjesztettnek minősül.
- [13] 2.1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Alkotmánybíróság vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt határozott kérelem feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg.
- [14] Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény – álláspontja szerint – megsértett rendelkezéseit, illetve a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését.
- [15] Az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy az Alaptörvény megjelölt XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakat miért és mennyiben sérti a támadott végzés. Indítványozó ugyan utal arra, hogy az eljáró Győri Törvényszék alaptörvény-ellenesen figyelmen kívül hagyta a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet szabályait, azonban e megállapítás és az Alaptörvény megjelölt szakaszai között összefüggést indítványozó nem valószínűsít.
- [16] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét alátámasztandó korábbi alkotmánybírói döntéseket idéz. Álláspontja szerint a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság végzése azért ütközik a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába, mert a döntés olyan körülményt értékelt a terhére, melynek 2015-ben nem tehetett eleget, hisz 2015-ben ilyen kötelezettsége még nem is létezett. Az Alkotmánybíróság a következetes gyakorlatát követve az indítványozói érveléssel kapcsolatban azt állapította meg, hogy a sérelmezett bírói jogértelmező tevékenység és a jogalkotókkal szemben támasztott, a hátrányos visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmára vonatkozó alkotmányos elvárás között alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem állapítható meg {lásd: 3198/2020. (VI. 11.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [17] Figyelemmel arra, hogy a kifejtettek alapján az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában foglalt követelményeknek, az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálására az Alkotmánybíróságnak nem volt lehetősége.

[18] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – visszautasította.

Budapest, 2020. július 14.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/92/2020.

